

**Prawo zobowiązań -
część ogólna.
System Prawa
Prywatnego. Tom 6**

Wydanie 4.

Spis treści

Przedmowa	V
Wykaz skrótów	XIX
Rozdział I. Odpowiedzialność odszkodowawcza	1
§ 1. Odpowiedzialność odszkodowawcza – uwagi ogólne	15
I. Istota i względny charakter odpowiedzialności odszkodowawczej	15
II. Stosunek odpowiedzialności odszkodowawczej do odpowiedzialności prawnej i cywilnej	16
III. Rozwój odpowiedzialności odszkodowawczej	20
IV. Typy odpowiedzialności odszkodowawczej	24
V. Reżimy odpowiedzialności odszkodowawczej	27
VI. Struktura oraz zakres stosowania przepisów KC o odpowiedzialności odszkodowawczej	37
VII. Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej	38
VIII. Poszkodowany	42
IX. Zasady odpowiedzialności odszkodowawczej	58
X. Wpływ zasady odpowiedzialności odszkodowawczej na rozmiar odszkodowania	74
XI. Funkcje odpowiedzialności odszkodowawczej	78
§ 2. Pojęcie i rodzaje szkody	86
I. Ogólne pojęcie szkody	86
II. Szkada majątkowa i niemajątkowa	102
III. Szkada jako naruszenie – szkoda jako skutek naruszenia	107
IV. Szkada na mieniu i szkoda na osobie	109
V. Postaci szkody majątkowej	115
VI. Straty	123
VII. Utracone korzyści	129
§ 3. Ustalenie rozmiaru szkody prawnie relewantnej	134
I. Związek przyczynowy	134
II. Obiektywne bądź subiektywne kryteria ustalenia rozmiaru szkody ...	161
III. Wpływ systemu danin publicznych na rozmiar szkody prawnie relewantnej	166
IV. Czas i miejsce miarodajne dla ustalenia rozmiaru szkody	168
V. Szkada obecna i szkoda przyszła	172
VI. Wyrównanie korzyści z uszczerbkiem	174
VII. Ciężar dowodu istnienia i rozmiarów szkody. Zastosowanie art. 322 KPC ..	186
§ 4. Naprawienie szkody	190
I. Sposoby naprawienia szkody	190
II. Wybór sposobu naprawienia szkody	195
III. Przywrócenie stanu poprzedniego	197
IV. Naprawienie szkody w pieniądzu	199
§ 5. Czynniki wpływające na wysokość odszkodowania	203
I. Uwagi wprowadzające	203
II. Przyczynienie poszkodowanego	204
III. Ustawowe modyfikacje zasady pełnego odszkodowania	214

IV. Umowne odstępowstwa od zasady pełnego odszkodowania	218
V. Sądowe miarkowanie odszkodowania	223
VI. Ustalenie odpowiedzialności za szkodę przyszłą	224
Rozdział II. Bezpodstawne wzbogacenie	227
§ 6. Bezpodstawne wzbogacenie jako źródło zobowiązania	234
I. Uwagi wprowadzające	234
II. Wokół rozumienia obowiązku zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia	241
III. Teoretyczne uzasadnienie funkcji zobowiązania do zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia	249
IV. Właściwość prawa polskiego	254
V. Wybrane zagadnienia procesowe	257
VI. Systematyka rozważań szczegółowych	259
§ 7. Brak podstawy prawnej wzbogacenia jako przesłanka powstania obowiązku zwrotu	260
I. Brak podstawy prawnej wzbogacenia	260
II. Brak podstawy prawnej wzbogacenia w regulacjach szczegółowych	265
III. Artykuł 405 KC jako samodzielna podstawa oceny braku podstawy prawnej wzbogacenia	273
§ 8. Stan wzbogacenia jako przesłanka powstania obowiązku zwrotu	279
I. Wzbogacenie kosztem zubożonego	279
II. Stan wzbogacenia	281
III. Zubożenie	284
IV. Związek między zubożeniem a wzbogaceniem	287
§ 9. Kwestia subsydiarności obowiązku zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia oraz dopuszczenia zbiegu roszczeń	289
I. Niejednolite stanowiska doktryny w kwestii subsydiarności	289
II. Kwestia subsydiarności lub zbiegu na tle konkretnych wypadków	294
§ 10. Roszczenie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia	314
I. Przedmiot roszczenia	314
II. Podmiot zobowiązany do zwrotu korzyści	327
§ 11. Wygaśnięcie obowiązku zwrotu po ustaniu stanu wzbogacenia	332
I. Specyfika obowiązku zwrotu	332
II. Następczy brak korzyści	333
III. Dobra wiara przy wyzbywaniu się korzyści	336
§ 12. Specyfika obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia	345
I. Nienależność świadczenia	345
II. Spełnienie świadczenia	348
III. Klasyfikacja nienależnych świadczeń	350
IV. Wyłączenia obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia	362
§ 13. Przepadek świadczenia spełnionego za dokonanie czynu zabronionego lub w celu niegodziwym	370
I. Uwagi wprowadzające	370
II. Penalny charakter przypadku świadczenia	373
III. Przesłanki orzeczenia o przypadku świadczenia	374
Rozdział III. Czynny niedozwolony	379
§ 14. Ogólna charakterystyka odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych	392
I. Ograniczenie zakresu rozważań	392
II. Istota odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych	393
III. Czyn niedozwolony jako zdarzenie rodzące stosunek odszkodowawczy	396

IV. Struktura stosunku zobowiązaniowego wynikającego z czynu niedozwolonego	398
V. Odpowiedzialność z tytułu czynów niedozwolonych a inne rodzaje odpowiedzialności odszkodowawczej	400
VI. Systematyka zdarzeń rodzących odpowiedzialność deliktową	402
VII. Przesłanki i zasady odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych	405
VIII. Funkcje deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej	415
§ 15. Odpowiedzialność za własne czyny	421
I. Generalna reguła odpowiedzialności – zagadnienia ogólne	421
II. Zachowanie człowieka jako zdarzenie rodzące odpowiedzialność odszkodowawczą	426
III. Obiektywna nieprawidłowość postępowania	433
IV. Wina	464
V. Współodpowiedzialność za szkodę	482
§ 16. Odpowiedzialność za wykonawcę powierzonych czynności	492
I. Uwagi ogólne	492
II. Odpowiedzialność za podwładnego	498
III. Ogólna reguła odpowiedzialności za wykonawcę powierzonych czynności	507
§ 17. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez małoletniego lub niepoczytalnego	511
I. Podstawy prawne odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez osoby pozostające pod nadzorem	511
II. Artykuł 427 KC jako podstawa odpowiedzialności	515
III. Odpowiedzialność szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych i innych jednostek organizacyjnych zobowiązanych do nadzoru	542
IV. Odpowiedzialność za nienależyte sprawowanie nadzoru nad sprawcą szkody działającym z rozeznaniem	547
V. Odpowiedzialność odszkodowawcza sprawcy działającego bez rozeznania (art. 428 KC)	549
VI. Postulaty <i>de lege ferenda</i>	552
§ 18. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez zwierzęta	555
I. Uwagi wprowadzające	555
II. Ogólna charakterystyka regulacji odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez zwierzęta w prawie polskim	557
III. Zwierzęta objęte odpowiedzialnością z art. 431 KC	560
IV. Podmiot odpowiedzialny za szkodę spowodowaną przez zwierzę	561
V. Wyrządzenie szkody przez zwierzę	565
VI. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność; ciężar dowodu	569
VII. Odpowiedzialność na zasadzie słuszności	571
VIII. Dozwolona samopomoc – wzmianka	572
IX. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez zwierzęta w stanie wolnym	573
§ 19. Odpowiedzialność za wyrzucenie, wylanie lub spadnięcie przedmiotu z pomieszczenia	575
I. Ogólna charakterystyka odpowiedzialności przewidzianej w art. 433 KC	575
II. Podmiot odpowiedzialny za szkodę	579
III. Zdarzenie wyrządzające szkodę	582
IV. Okoliczności uchylające odpowiedzialność przewidzianą w art. 433 KC	588
V. Wnioski <i>de lege ferenda</i>	592

§ 20. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez zawalenie się budowli	593
I. Charakter prawny i konstrukcja odpowiedzialności uregulowanej w art. 434 KC	593
II. Samoistny posiadacz budowli jako podmiot odpowiedzialny	597
III. Budowla i jej części w rozumieniu art. 434 KC	604
IV. Szkada jako skutek zawalenia się budowli lub oderwania się jej części	610
V. Brak utrzymania budowli w należyтым stanie oraz wada w budowie ..	613
VI. Uchylenie się od odpowiedzialności przewidzianej w art. 434 KC ...	617
§ 21. Odpowiedzialność za szkody spowodowane przez przedsiębiorstwo wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody (art. 435 KC)	621
I. Ogólna charakterystyka odpowiedzialności uregulowanej w art. 435 KC	621
II. Podmiot odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez ruch przedsiębiorstwa	627
III. Przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 435 KC	630
IV. Ruch przedsiębiorstwa jako przyczyna szkody	633
V. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność prowadzącego przedsiębiorstwo	635
VI. Przepisy szczególne jako podstawa odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez ruch przedsiębiorstwa	650
§ 22. Odpowiedzialność za ruch pojazdu mechanicznego	652
I. Ogólna charakterystyka odpowiedzialności	652
II. Posiadacz pojazdu jako podmiot odpowiedzialny	658
III. Mechaniczny środek komunikacji w rozumieniu art. 436 KC	663
IV. Ruch mechanicznego środka komunikacji jako przyczyna szkody	668
V. Okoliczności uchylające odpowiedzialność z art. 436 § 1 KC	673
VI. Odpowiedzialność posiadacza pojazdu oparta na zasadzie winy (art. 436 § 2 KC)	680
VII. Obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne – zwięzła charakterystyka	685
§ 23. Umowna modyfikacja deliktowego stosunku odszkodowawczego .	689
I. Uwagi wstępne	689
II. Ograniczenia wynikające z art. 437 KC	690
III. Dopuszczalność uprzedniego wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności wynikającej z innych podstaw prawnych niż art. 435 i 436 KC	691
IV. Umowna ingerencja stron w już istniejący deliktowy stosunek odszkodowawczy	692
§ 24. Artykuł 439 KC jako podstawa odpowiedzialności prewencyjnej .	695
I. Ogólna charakterystyka odpowiedzialności prewencyjnej z art. 439 KC	695
II. Przesłanki odpowiedzialności przewidzianej w art. 439 KC oraz zasada leżąca u jej podstaw	699
III. Zakres podmiotowy regulacji przewidzianej w art. 439 KC	709
IV. Treść roszczenia wynikającego z art. 439 KC	713
V. Roszczenie z art. 439 KC a inne cywilnoprawne środki prewencyjne .	718
§ 25. Wieleś podmiotów odpowiedzialnych za tę samą szkodę	724
I. Odpowiedzialność solidarna z art. 441 § 1 KC i odpowiedzialność <i>in solidum</i>	724
II. Roszczenia regresowe w stosunkach między dłużnikami solidarnymi .	727
III. Rozliczenia zwrotne między osobami odpowiadającymi za szkodę <i>in solidum</i> – wzmiánka	734

§ 26. Zbieg roszczeń	735
I. Uwagi wstępne	735
II. Zbieg deliktowego roszczenia odszkodowawczego z roszczeniem o naprawienie szkody wyrządzonej wierzycielowi przez dłużnika	736
III. Wyłączenie zbiegu roszczeń wynikające z treści uprzednio istniejącego zobowiązania	739
IV. Zbieg roszczeń z art. 415–449 KC oraz roszczeń odszkodowawczych przewidzianych w art. 449 ¹ –449 ¹¹ KC – wzmianka	743
§ 27. Przedawnienie	743
I. Nowe regulacje dotyczące przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym – art. 442 ¹ KC	743
II. Regulacja z art. 442 KC a ogólne zasady przedawnienia roszczeń majątkowych z art. 117 i n. KC	745
III. Ogólna charakterystyka przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wynikłej z czynu niedozwolonego	748
IV. Przedawnienie uregulowane w art. 442 ¹ § 1 KC	748
V. Przedawnienie roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym noszącym znamiona przestępstwa	751
VI. Przedawnienie roszczeń deliktowych o naprawienie szkody na osobie	752
VII. Wstrzymanie końca biegu przedawnienia biegnącego w stosunku do poszkodowanego będącego osobą małoletnią – wzmianka	755
§ 28. Szczególne zasady naprawienia deliktowej szkody na osobie	756
I. Uwagi wstępne	756
II. Naprawienie majątkowej szkody na osobie doznanej przez bezpośrednio poszkodowanego	758
III. Naprawienie szkody niemajątkowej	775
IV. Szkody prenatalne – wzmianka i odesłanie	802
V. Roszczenia odszkodowawcze w przypadku śmierci poszkodowanego	804
VI. Doznanie ciężkiego i trwałego uszczerbku na zdrowiu przez członka rodziny jako podstawa zadośćuczynienia dla jego najbliższych (art. 446 ² KC)	821
VII. Dziedziczność i zbywalność roszczenia o naprawienie szkody na osobie	831
§ 29. Naprawienie szkody poniesionej w cudzym interesie (art. 438 KC)	834
I. Charakter prawny odpowiedzialności przewidzianej w art. 438 KC	834
II. Przesłanki odpowiedzialności z art. 438 KC	837
III. Naprawienie szkody doznanej przez osobę poświęcającą swoje dobra majątkowe	840
IV. Stosunek art. 438 KC do innych przepisów	841
Rozdział IV. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej	843
§ 30. Uwagi ogólne	852
§ 31. Uwagi ogólne dotyczące odpowiedzialności za szkody wyrządzone przy wykonywaniu władzy publicznej po nowelizacji Kodeksu cywilnego dokonanej ustawą z 17.6.2004 r.	855
§ 32. Ogólna formuła odpowiedzialności za szkody wyrządzone niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej zgodnie z art. 417 KC	860
I. Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej według art. 417 KC	860
II. Podmiotowy zakres odpowiedzialności	884
III. Wzajemna relacja przepisów art. 417 i 417 ¹ KC	892

IV. Zasada odpowiedzialności za szkody wyrządzone niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej	894
§ 33. Szczególne, przewidziane w Kodeksie cywilnym, przypadki odpowiedzialności za szkody wyrządzone niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej (art. 417¹ KC)	896
I. Odpowiedzialność za wydanie niezgodnego z prawem aktu normatywnego (art. 417 ¹ § 1 KC)	896
II. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną niezgodnym z prawem prawomocnym orzeczeniem lub ostateczną decyzją (art. 417 ¹ § 2 KC)	906
III. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną niewydaniem orzeczenia lub decyzji (art. 417 ¹ § 3 KC)	936
IV. Odpowiedzialność za zaniechanie legislacyjne (art. 417 ¹ § 4 KC)	954
§ 34. Oparta na zasadzie słuszności odpowiedzialność za szkody wyrządzone zgodnym z prawem wykonywaniem władzy publicznej (art. 417² KC)	962
§ 35. Wybrane, pozakodeksowe przypadki odpowiedzialności za szkody przy wykonywaniu władzy publicznej (art. 421 KC)	967
I. Uwagi ogólne dotyczące treści i znaczenia art. 421 KC	967
II. Odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez komornika przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności	970
III. Odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone niesłusznym skazaniem i wykonaniem kary, niesłusznym zastosowaniem środka zabezpieczającego, a także niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem lub zatrzymaniem (art. 552 i n. KPK)	972
IV. Odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone wskutek niemożności zwrotu rzeczy objętych przepadkiem w razie uchylecia orzeczenia o przepadku lub darowania tej kary (art. 192 KKW)	977
V. Odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie ustawy z 23.2.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego	977
VI. Odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone osobom trzecim przez funkcjonariuszy państwowych przy wykonywaniu obowiązków służbowych	980
VII. Odpowiedzialność Skarbu Państwa za straty majątkowe poniesione wskutek ograniczenia wolności i praw człowieka oraz obywatela w czasie stanu nadzwyczajnego	980
VIII. Odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody poniesione przez przedsiębiorcę na skutek przeprowadzenia czynności kontrolnych z naruszeniem prawa w zakresie kontroli działalności gospodarczej ..	982
IX. Odpowiedzialność władzy publicznej za szkody wyrządzone niewykonaniem wyroku sądu administracyjnego	983
§ 36. Odpowiedzialność władzy publicznej za naruszenie międzynarodowego prawa publicznego	984
I. Uwagi wstępne	984
II. Odpowiedzialność państwa członkowskiego (polskich podmiotów prawa) za naruszenie prawa unijnego	986
III. Odpowiedzialność Unii Europejskiej i jej pracowników (funkcjonariuszy) za naruszenie prawa unijnego	1005

IV. Odpowiedzialność państwa za naruszenie Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4.11.1950 r.	1014
Rozdział V. Odpowiedzialność za produkt	1021
§ 37. Uwagi ogólne	1024
I. Pojęcie i cechy odpowiedzialności	1024
II. Motywy przypisania odpowiedzialności	1025
III. Ewolucja odpowiedzialności	1027
§ 38. Ujednolicanie rozwiązań prawnych	1034
I. Uwagi ogólne	1034
II. Konwencja Rady Europy (Nr 91) z 27.1.1977 r. o odpowiedzialności za produkt w przypadku odniesienia szkód na osobie lub śmierci	1035
III. Konwencja haska z 2.10.1973 r. o prawie właściwym dla odpowiedzialności za produkt	1036
IV. Rozporządzenie 864/2007 dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych (Rzym II)	1037
V. Dyrektywa 85/374/EWG z 25.7.1985 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących odpowiedzialności za produkty wadliwe .	1039
§ 39. Odpowiedzialność za produkt niebezpieczny	1047
I. Uwagi ogólne	1047
II. Podmioty odpowiedzialne	1051
III. Podmioty uprawnione	1058
IV. Produkt	1060
V. Wprowadzenie do obrotu produktu niebezpiecznego	1063
VI. Szkada	1072
VII. Zasada odpowiedzialności	1074
VIII. Przesłanki zwalniające	1075
IX. Udział poszkodowanego	1083
X. Rozkład obowiązków dowodowych	1083
XI. Przedawnienie roszczeń	1085
XII. Zakaz wyłączenia odpowiedzialności	1087
§ 40. Inne podstawy odpowiedzialności	1088
I. Odpowiedzialność za niewykonanie umowy na zasadach ogólnych ...	1088
II. Zasady ogólne odpowiedzialności deliktowej	1089
§ 41. Zbieg podstaw odpowiedzialności	1093
Rozdział VI. Wykonanie i skutki niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań	1097
§ 42. Struktura kodeksowej regulacji wykonania i niewykonania zobowiązań	1106
§ 43. Wykonanie zobowiązań przez spełnienie świadczenia	1123
I. Wykonanie zobowiązania	1123
II. Zarachowanie zapłaty w przypadku wielości długów	1161
III. Świadczenie do rąk osoby nieuprawnionej	1172
IV. Miejsce spełnienia świadczenia	1176
V. Termin spełnienia świadczenia	1184
§ 44. Skutki niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań ..	1208
I. Zagadnienia wstępne	1208
II. Roszczenia pierwotne i wtórne – problem roszczenia o spełnienie świadczenia jako sankcji naruszenia zobowiązania oraz kwestia prawa dłużnika do spełnienia świadczenia	1209
III. Pojęcie niewykonania i nienależytego wykonania zobowiązania oraz kwalifikowane postaci naruszenia zobowiązania i ich skutki	1225

Rozdział VII. Wpływ zmiany okoliczności na zobowiązania	1361
§ 45. Kształtowanie się koncepcji klauzuli <i>rebus sic stantibus</i>	1365
§ 46. Wpływ zmiany okoliczności na zobowiązania (klauzula <i>rebus sic stantibus</i>) w prawie polskim	1375
I. Uwaga wstępna	1375
II. Wpływ zmiany okoliczności na zobowiązania (klauzula <i>rebus sic stantibus</i>) w prawie polskim w świetle art. 269 KZ oraz w okresie poprzedzającym kodyfikację prawa cywilnego	1375
III. Wpływ zmiany okoliczności na zobowiązania według Kodeksu cywilnego (stan prawny obowiązujący do 30.9.1990 r.). Próby skonstruowania ogólnej zasady uwzględniania wpływu zmiany okoliczności na zobowiązania na podstawie postanowień Kodeksu cywilnego	1379
IV. Wpływ zmiany okoliczności na zobowiązania po nowelizacji Kodeksu cywilnego z 28.7.1990 r.	1392
§ 47. Wpływ zmiany okoliczności na zobowiązania w konwencji wiedeńskiej, prawie modelowym oraz praktyce międzynarodowego obrotu gospodarczego	1453
I. Uregulowanie wpływu zmiany okoliczności na zobowiązania w konwencji wiedeńskiej	1453
II. Model przyjęty w art. 6:111 PECL i art. 1:110 DCFR	1454
III. Model przyjęty w Zasadach Międzynarodowych Umów Handlowych UNIDROIT	1457
IV. Wpływ prawa modelowego na ewolucję uregulowań CRSS w tradycyjnie konserwatywnych systemach – francuskim i niemieckim	1458
V. Adaptacyjne klauzule umowne	1459
Rozdział VIII. Przelew wierzytelności	1485
§ 48. Uwagi wprowadzające	1489
I. Pojęcie przelewu	1489
II. Odgraniczenie przelewu wierzytelności od innych instytucji	1490
III. Źródła regulacji przelewu	1491
IV. Funkcje przelewu	1492
V. Stosowanie przepisów o przelewie wierzytelności do przeniesienia innych praw	1493
§ 49. Przedmiot przelewu	1493
I. Problem	1493
II. Wierzytelność	1493
III. Wierzytelności, których przelew sprzeciwiałby się ustawie	1495
IV. Wierzytelności, których przelew sprzeciwiałby się właściwości zobowiązania	1497
V. Wierzytelności, których przelew sprzeciwiałby się zastrzeżeniu umownemu	1508
VI. Wierzytelności niewymagalne, wierzytelności z zobowiązań naturalnych, wierzytelności sporne	1511
VII. Wierzytelności przyszłe	1511
§ 50. Umowa przelewu	1517
I. Postaci umowy przelewu	1517
II. Kauzalność przelewu	1520
III. Treść umowy przelewu	1522
IV. Forma umowy przelewu	1523
V. Dodatkowe przesłanki przelewu	1526

VI. Uprawnienie do rozporządzenia. Nabycie wierzytelności od nieuprawnionego	1528
§ 51. Skutki przelewu	1530
I. Zakres uprawnień nabywanych przez cesjonariusza	1530
II. Szczególne problemy nabycia wierzytelności przez cesjonariusza w przypadku przelewu wierzytelności przyszłych	1536
III. Obowiązki zbywcy wierzytelności wobec nabywcy	1538
IV. Ochrona dłużnika przelanej wierzytelności	1540
§ 52. Szczególne przypadki przelewu	1551
I. Przelew w celu inkasa	1551
II. Przelew w celu zabezpieczenia	1552
III. Przelew w miejsce wykonania	1556
IV. Przelew w celu zapłaty	1556
V. Faktoring	1556
Rozdział IX. Przejęcie długu i przystąpienie do długu	1559
§ 53. Zagadnienia wstępne	1564
I. Powstanie współczesnej konstrukcji zwalniającego (translatywnego) przejęcia długu	1564
II. Modele zmiany dłużnika we współczesnych systemach prawnych ...	1565
III. Zakres zastosowania przepisów Kodeksu cywilnego o przejęciu długu (art. 519–525 KC)	1567
IV. Przejęcie długu w projektach harmonizacji prawa zobowiązań w Unii Europejskiej	1568
§ 54. Długi podlegające zwalniającemu przejęciu	1573
I. Podstawowe cechy długów podlegających zwalniającemu przejęciu ..	1573
II. Umowne ograniczenia dopuszczalności przejęcia długu	1577
III. Ograniczenia dopuszczalności przejęcia długu z uwagi na treść świadczenia dłużnika	1578
IV. Długi wynikające z zobowiązań wzajemnych	1581
V. Długi naturalne oraz wynikające z wadliwej czynności prawnej ...	1582
§ 55. Umowa zwalniającego przejęcia długu	1583
I. Natura prawna przejęcia długu	1583
II. Podmiotowe konfiguracje umowy przejęcia długu	1588
III. Forma umowy przejęcia długu	1604
§ 56. Skutki prawne przejęcia długu	1605
I. Zakres następstwa prawnego przejemcy w dług	1605
II. Zasada zachowania tożsamości zobowiązania po zmianie dłużnika ...	1609
III. Zarzuty przejemcy długu przeciwko wierzycielowi	1612
IV. Wpływ przejęcia długu na zabezpieczenia wierzytelności	1616
§ 57. Szczególne przypadki zwalniającego przejęcia długu	1622
I. Przejęcie długu przyszłego	1622
II. Przejęcie długu w zobowiązaniach solidarnych	1626
III. Przejęcie długów związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego (art. 55 ⁴ KC)	1629
§ 58. Kumulatywne przystąpienie do długu	1632
I. Istota i funkcje kumulatywnego przystąpienia do długu	1632
II. Umowne kumulatywne przystąpienie do długu	1633
III. Ustawowe kumulatywne przystąpienie do długu	1642
Rozdział X. Wstąpienie osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela	1649
§ 59. Wstąpienie osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela – ogólny rys instytucji	1650

§ 60. Przesłanki wstąpienia osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela	1652
I. Uwagi ogólne	1652
II. Ogólne przesłanki wstąpienia osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela	1652
III. Zapłata przez osobę trzecią długu, za który jest ona odpowiedzialna osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi	1655
IV. Zapłata długu przez osobę trzecią, której przysługuje prawo, przed którym spleciona wierzytelność ma pierwszeństwo zaspokojenia	1658
V. Zapłata długu przez osobę trzecią, która działa za zgodą dłużnika w celu wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela	1659
VI. Pozostałe przypadki, przewidziane przez przepisy szczególne	1660
§ 61. Skutki prawne wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela	1662
I. Uwagi ogólne	1662
II. Skutki prawne wskazane w art. 518 § 2 i 3 KC	1662
III. Analogiczne stosowanie przepisów o przelewie	1663
§ 62. Charakter prawny art. 518 KC	1668
Rozdział XI. Wygaśnięcie zobowiązań	1671
§ 63. Ogólna charakterystyka sposobów wygaśnięcia zobowiązania	1678
§ 64. Świadczenie w miejsce wykonania (<i>datio in solutum</i>)	1679
I. Pojęcie i konstrukcja prawna	1679
II. Skutki świadczenia w miejsce wykonania	1691
III. Odróżnienie od zbliżonych czynności prawnych	1695
§ 65. Potrącenie	1698
I. Charakterystyka ogólna	1698
II. Przesłanki potrącenia	1708
III. Oświadczenie woli potrącającego	1740
IV. Potrącenie dokonywane w związku z toczącym się postępowaniem sądowym	1752
V. Skutki potrącenia	1763
VI. Ograniczenia dopuszczalności potrącenia wynikające z przepisów ogólnych	1768
VII. Potrącenie w postępowaniu upadłościowym	1775
VIII. Potrącenie umowne	1784
§ 66. Odnowienie	1792
I. Pojęcie i konstrukcja prawna	1792
II. Przesłanki odnowienia	1794
III. Skutki odnowienia	1806
IV. Charakter prawny odnowienia i odróżnienie od zbliżonych czynności prawnych	1811
§ 67. Złożenie świadczenia do depozytu sądowego	1817
I. Miejsce regulacji	1817
II. Materialnoprawne przesłanki ważnego złożenia świadczenia do depozytu sądowego	1818
III. Postępowanie w sprawach związanych ze złożeniem do depozytu sądowego	1824
IV. Skutki złożenia świadczenia do depozytu sądowego	1826
§ 68. Zwolnienie z długu	1829
I. Pojęcie zwolnienia z długu	1829
II. Skutki zwolnienia z długu	1836
III. Charakter prawny zwolnienia z długu	1837
IV. Zwolnienie z długu a inne czynności prawne	1841

Rozdział XII. Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika . . .	1845
§ 69. Akcja pauliańska i jej uzasadnienie	1850
I. Uwagi wstępne	1850
II. Rodowód akcji pauliańskiej i jej miejsce w porządku prawnym	1850
III. Uzasadnienie odpowiedzialności osoby trzeciej	1852
§ 70. Konstrukcja akcji pauliańskiej	1857
I. Wierzytelność będąca przedmiotem ochrony	1857
II. Czynność prawna będąca przedmiotem zaskarżenia	1862
§ 71. Obiektywna przesłanka akcji pauliańskiej	1873
I. Konstrukcja przesłanki	1873
II. Niewypłacalność	1875
III. Pokrzywdzenie wierzyciela	1880
IV. Związek między czynnością prawną a niewypłacalnością	1882
§ 72. Przesłanki subiektywne akcji pauliańskiej	1884
I. Świadomość pokrzywdzenia	1884
II. Postawa osoby trzeciej	1887
III. Przesłanki podmiotowe w przypadku pokrzywdzenia wierzycieli przyszłych	1889
IV. Przesłanki podmiotowe w przypadku działania organu osoby prawnej bądź przedstawiciela	1891
§ 73. Złagodzenie przesłanek subiektywnych	1891
I. Czynność dokonana z osobą pozostającą w bliskim stosunku z dłużnikiem – art. 527 § 3 KC	1891
II. Czynność dokonana z przedsiębiorcą pozostającym w stałych stosunkach gospodarczych z dłużnikiem	1894
III. Wzruszenie domniemań z art. 527 KC	1896
IV. Czynność, wskutek której osoba trzecia uzyskała korzyść bezpłatnie – art. 528 KC	1897
V. Darowizna – art. 529 KC	1900
§ 74. Sankcja dokonania czynności z pokrzywdzeniem wierzyciela	1902
I. Uwagi ogólne	1902
II. Bezskuteczność względna	1902
III. Dochodzenie bezskuteczności względnej	1903
IV. Zaspokojenie wierzyciela z majątku osoby trzeciej	1908
V. Upoważnienie przemienne osoby trzeciej – art. 533 KC	1911
§ 75. Szczególne przypadki zaskarżenia	1912
I. Akcja pauliańska a stosunki majątkowe małżeńskie	1912
II. Akcja pauliańska a zabezpieczenia wierzytelności	1914
§ 76. Akcja pauliańska a inne instytucje prawa cywilnego	1916
I. Wprowadzenie	1916
II. Przepisy szczególne regulujące akcję pauliańską	1916
III. Akcja pauliańska a instytucja przewidziana w art. 59 KC	1918
IV. Akcja pauliańska a pozorny charakter czynności prawnej	1920
V. Akcja pauliańska a odpowiedzialność kontraktowa	1922
Indeks rzeczowy	1923

[Przejdź do księgarni →](#)